باید دانست کہ حق سبحانہ بجال ہر موجود از موجودات علویہ و سفلیہ ہمہ وقت حاضر و ناظر است
و ذرہ ذرہ از احوال کلیات و جزئیات اینہا باخبر لایعزب عنہ مثقال ذرۃ فی الارض
ولا فی السماء و ہر آن فیض الٰہی بہر موجود بر سبیل تواتر میرسد و ہر یک از عقول و نفوس
و افلاک و کواکب و عناصر و موالید موافق قابلیۃ و استعداد خود اخذ فیض مینماید
و او تعالیٰ بجال ظاہر و باطن ہمہ مخلوقات خود عالم است و معاملات گوناگون با بندگان
خویش بمیان می آرد پس او سبحانہ شما را می بیند چنانچہ شما خود را می بینید و کلام شما را
می شنود چنانچہ شما کلام خود را می شنوید و از خطرات و نیّات شما واقف است چنانچہ
شما از خطرات و نیّات خود واقف ہستید و ہو معکم اینما کنتم غرض کہ او را با بندگان
خود و بندگان را با او عجب معیتی و نسبتی است کہ چنانچہ باید از طاقت بشری بیان
آن نمی آید مگر آنچہ بموجب خلق الانسان علمہ البیان موافق مقدور بشری است
عرفا بیان می فرمایند بیشتر عوام فہم نمایند یا نمایند و ما علی الرسول الا البلاغ
و آین حقیقت منکشف می شود بر نفس و ثابت میگردد در دل از چہار چیز یا بالنقل
اعنی بیقین آوردن بر آیات و احادیث و باور داشتن اقوال بزرگان و مرشدان
چنانچہ مومنین صلحا و معتقدین باصفا را می باشد و یا بالعقل اعنی بتالیف قضایا
قیاسیہ و اقامت برہان چنانچہ عقلا و حکما را نصیب است و یا بالملکۃ اعنی بمواظبۃ
اشغال و اذکار و حصول دوام توجہ الی اللہ بنہج مجہول الکیفیۃ بطرف ذات بی کیف
چنانچہ سالکان فی سبیل اللہ و ذاہبان الی اللہ را میسر می گردد و یا بالمکاشفہ اعنی

بمعامله انکشاف حقیقت بی دخل اراده و قصد خود محض باجتبار آلهی کما تقع المعاملات
الانبیاء و الاولیاء علیهم السلام پس انچه برما بنقل ثابت شده است آنست که
حق تعالی میفرماید فاینما تولوا فثم وجه الله و هم میفرماید و هو معکم اینما کنتم و ما یکون
من نجوی ثلثة الا هو رابعهم ولا خمسة الا هو سادسهم ولا ادنی من ذلک ولا اکثر الا هو
معهم و امثال این آیات و احادیث بسیار است که دلالت بر معیة حق سبحانه با خلق
و علم باحوال هر موجود و دیدن و شنیدن و دانستن اعمال و اقوال و نیات بندگان
می نماید که تمام قرآن شریف و کتب احادیث از بیان همین قسم امور مملو است و زبانی
بزرگان زمان خود که مارا اعتقاد بر حقیقت ایشان بدرجهٔ حق الیقین است و اعقل
و اصدق و اعدل الناس بالتحقیق بوده اند که هرگز احتمال خطا و تفاوت و تجاوز
از حقیقت و صداقت و عدالت در احوال و اقوال و اعمال ایشان امکان ندارد
نیز شنیده شده که در فلان وقت حق تعالی چنین تجلی فرموده و در فلان معامله چنان الهام
نموده و در فلان عبادت چنین قرب حاصل شده و در فلان امر چنان تائید منجانب الله
خلاف رسم و عادت بظهور رسیده و امثال این معاملات بیشمار است که تمام عمر
در تجربهٔ آن صرف شده و در خارج بالبداهة آثار و نتائج آن معلوم گشته که مطلق
گنجائش شبهه و تردد نمانده امّا انچه بعقل یافته شده آن است که نزد ارباب معقول
هم ثابت است که تصرفات و تاثیرات مجردات در همه مادیات ساری و جاری است
چنانچه نفوس و عقول را متصرف و موثر میدانند پس واجب تعالی که نزد ایشان

ہم از عقل و نفس الطف و برتر است بطریق اولی از ہر موجود بہر موجود نزدیکتر و قریب تر باشد و معیتہ بی کیف او را بہر مخلوق حاصل بود و امثال این دلائل و براہین بسیار است کہ از صاحبان عقول صحیحہ پوشیدہ نیست آما انچہ بلکہ در ادراک خود آمدہ آنست کہ بعنایت الٰہی بسبب کثرت مراقبات و مواظبۃ اشغال و دوام حالت حضور مع اللہ کیفیتی در باطن پیدا شدہ کہ ہر آن قوۃ دراکہ بلا رجوع بدلائل و براہین نقلیہ و عقلیہ بیشک و شبہہ بہیچ ادراک ہستی حق مینماید کہ نفس در انکار آن عاجز است و ہرگز شبہات و وساوس ہیچ یکی از شیاطین الانس والجن خلل انداز اطمینان قلبی نمی شود اشہد ان لا الہ الا اللہ و لا حول و لا قوۃ الا باللہ عنان اختیار ہمہ کس بدست اوست ہر کرا خواہد مومن سازد و ہر کرا خواہد بکفر انداز د من یہدی اللہ فلا مضل لہ و من یضللہ فلا ہادی لہ آما انچہ بالمکاشفہ بر خویش روشن شدہ آنست کہ الحمد للہ بموجب تحدیث نعمۃ اللہ گفتہ می آید کہ اکثر اوقات معاملاتی بمیان می آرند و مکشوفاتی کشف میفرمایند کہ بموجب گفتۂ جد بزرگوار من حضرت خواجۂ بہاء الدین نقشبند رضی اللہ تعالی عنہ ہمہ امور اجمالی تفصیلی شدہ و استدلالی کشفی گشتہ نسبت موروثی بفرزندان ایشان ظاہر گردید و حق بمرکز رسید بلکہ نسبت اصل الاصل کہ نسبت محمدیہ باشد علی صاحبہا الصلوۃ والسلام سادات بنی فاطمہ را نواخت و بشرف محمدیۃ خالصہ مشرف ساخت اللّٰہم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراہیم و علی آل ابراہیم و بارک علی محمد و علی آل محمد کما بارکت علی ابراہیم و علی

آل ابراہیم انک حمید مجید الحمد اللہ ثم الحمد للہ کہ ہمہ منازل و مقامات طی گشت و نقطہ
اخیرہ دائرہ بنقطہ اولی پیوست لہ الحمد فی الاولی والآخرہ **کشف ظہور**
طریقہ محمدیہ علی صاحبہا الصلوٰۃ والتحیہ حقیقت این معاملہ
آنست کہ جناب ہدایت مآب حضرت امیر المحمدیین حضرت خواجہ محمد ناصر محمدی
ایدنا اللہ بنصرۃ سرہ وقد سنا بسرکہ بروہ در ایام ظہور این معاملہ تا ہفت شبانہ روز
ساکت ماندند وہرگز متوجہ باین عالم ناسوت نشدند و از مقتضیات بشریہ کہ
خوردن ونوشیدن وغیرہا باشد ہیچ بعمل نیاوردند و تنہا در حجرہ خاص کہ معین بود
تشریف داشتند ہمین در وقت نمازہائی مفروضہ باغلامان برای اقتدا حاضر
می شدند و چہ نویسم کہ ازین امر دران ایام بر ما بندگان چہ حالت گزشتہ و چون
ہر وقت دروازۂ حجرہ بندمی بود بندہ تنہا بران آستان افتادہ می ماند و شب و
روز سر بر دہلیز نہادہ آہستہ آہستہ زار زار میگریست و بخوردن و خفتن اصلا میل
نمی کرد و یک وقت بموجب حکم حضرت والدہ صاحبہ علیہا الرحمۃ والغفران کہ بتاکید
در محل می طلبیدند و در حضور خود امر بخوردن طعام میفرمودند بنا بر امتثال چند
لقمہ بتکلف میخوردم و باز شتاب بر در حجرہ حاضر میشدم و دیگر اعزہ و خدام در اوقات
نمازہا می آمدند و بعد ازان بمکانہای خود میرفتند اما بندہ ہمانجا بر زمین افتادہ
می ماند ہر چند والدہ صاحبہ را این قسم تنہا افتادہ ماندن من گوارا نمی شد و بسیار
قلق داشتند و آدمان را تقید میکردند کہ نزد من حاضر باشند لیکن بندہ ہیچ کس را

نزدیک آمدن نمیدادم وانچہ از جنس فرش خواب وتکیہ ہا وغیرہ میفرستادند ہیچ چیز را
از ان بکار نمی بردم وبہان عنوان بی اختیاری قدری میخفتم بہر حال چون روز ہشتم
حضرت ذوالافضال عم نوالہ از راہ عنایت بر کمال آن با جلال وجمال را بسوی ما
گرفتاران عالم ناسوت فرستادہ متوجہ گردانید بعد افاقہ چون باب حجرہ را بدست
مبارک کشادند وبندہ را بر نہج مذکور بر دروازہ افتادہ دیدند بحر بخشش نہایت
بجوش آمد ونسیم قبول بغایت وزید وبدست شریف خویش از زمین بر داشتہ بکنار
عنایت وشفقت رسانیدہ بوسہ بر پیشانی دادہ بسیار کلمات بشارات کہ حالا از
زبان من بر نمی آیند در حق این غلام خود فرمودند فالحمد للہ الذی جعلنی اول المحمدیین
الخالصین وانی امرت ان اکون اول من اسلم واول من بایع علی یدابی فی ہذہ الطریقۃ
الوثیقۃ العلیۃ الخاتمۃ والحمد للہ رب العلمین وارشاد نمودند کہ ای محمدی قلق واضطراب
مکن بلکہ شادی وخوشی نما کہ او سبحانہ ما محمدیان را بعجب عنایت خاص نواختہ و
بعجب شرف مشرف ساختہ کہ روح مقدس حضرت امام حسن علی جدہ وعلیہ السلام
نزول فرمودہ بود وتا این قدر مدت ہمین جا نشریف داشت والقا ر نسبت خاص
کردہ فرمود کہ این نسبت را با متیان وبندگان برسان وان شاء اللہ العزیز شروع
این نسبت کہ الحال شدہ در وقت حضرت صاحب الزمان مہدی موعود صلی اللہ
علی محمد وآلہ ظہور تمام خواہد نمود پس فرمودند عرض کردم در جناب حضرت امام کہ این
طریقہ را طریق حسن گویانم کہ از ین جناب ارشاد شدہ وہم طرف لطف وارد کہ راہ

نیک است حضرت امام انگشت مبارک خود را در دہن شریف گرفتہ فرمودند کہ ای
فرزند این کار دیگرانست کار ما نیست اگر ارادۂ ما چنین می بود در وقت خود طریق
خویش را مسمی باسم خود چون دیگران میگردانیدیم ما ہمہ فرزندان در بحر عینیت گم ایم
و غریق یک قلزم نام ما نام محمد است و نشان ما نشان محمد محبت ما محبت محمد است
و دعوت ما دعوت محمد صلی اللہ علیہ و علی آلہ وسلم این طریقہ را طریقہ محمدیہ باید گفت کہ
ہمان طریق محمد است علیہ السلام و ما از طرف خود چیزی بران نیفزودہ ایم سلوک ما
سلوک نبوی است و طریق ما طریق محمدی انتہی بکشوفہ منہا چون سالکان را حضوری
در باطن پیدا می شود و آگاہی بحق سبحانہ در دل ظہور می نماید و اکثر اوقات او تعالی
را حاضر و ناظر با خود می یابد و کیفیات و حالات سرور و انشراح و انبساط و خوف
و ادب و شوق حسب اختلاف اوقات بسبب آن حضور مع اللہ در او ہویدا میگردد
این زمان او را داخل در دائرہ ولایت عامہ کہ ولایت صغری است می شمارند و در
باب تجلی افعالی بر قلب او درینجا گشادہ می شود و از واق و مواجید غریبہ رو میدہد
و در زمرۂ عوام الاولیا محسوب میگردد و چون در باطن او شہود قوی و معیۃ راسخہ
ظہور می کند کالافضل الایمان ان تعلم ان اللہ معک حیثما کنت و معاملہ کالمحسوس
بحاسۂ بصری شود و معاملات الہامات بر نہج بی کیفی و تنزیہی بمیان می آید و جواب
سوال با رب خود بلا واسطۂ مظاہر مشہود کردہ می شود و قرب دائمی پیدا میگردد
او را فائز بمرتبہ ولایت خاصہ کہ ولایت کبری است میدانند و در وازہ تجلی صفاتی بر

قلب او در بیوطن کشادہ می شود و بعنایات و الطاف خاصہ مشرف می شود و در زمرۂ
خواص اولیا شمار کردہ می آید و چون او را استغراق کلی در شہود و ہیجان تام میسر
میگردد و مطلق از شعور خودی پاک میشود و بکلیہ مانند ملائکہ مہیمنین مستغرق در مشاہدہ
میگردد و ہمگی حال او موافق لا یعصون اللہ ما امرہم و یفعلون ما یومرون می شود
بالغ بمرتبۂ ولایت اخص کہ ولایت علیاست می شناسند و راہ تجلی شیونات ذاتیہ
بر قلب او درین مقام کشادہ می شود و حیرت و استہلاک تام نصیب می گردد
و در زمرۂ اخص الخواص اولیا شمردہ می آید و چون در او جامعیۃ مراتب عروج
و نزول و توجہ بسوی خلق و حق بحد اعتدال پیدا می گردد و آن ہمہ معاملات از
علم الیقین و عین الیقین گذشتہ بحق الیقین می پیوندد و بالکل خفا و غطاء آفاقی و
انفسی برطرف می شود و کاروبار تربیت باو سپرد می گردد و امور ملہمہ او ہمامہا مبرا از
غلط و خطا و تردد و شبہہ می شود مشرف بشرف کمالات نبوت یقین می کنند و ظہور
تجلی ذاتی مصطلح سلوک درین مرتبہ می شود و نیابت انبیا علیہم السلام و خلافۃ اللہ
جلشانہ حاصل میگردد و در زمرۂ کانبیاء بنی اسرائیل حساب کردہ می آید و باقی دیگر
ہمہ مقامات جزئیہ مثل کمالات رسالت و اولوا العزمی و قیومیت و خلت و محبت صرفہ
و محبوبیۃ ممتزجہ و محبوبیۃ خالصہ و حقیقۃ کعبہ و حقیقۃ قرآنی و حقیقۃ صلوۃ و معبودیۃ
صرفہ کہ حضرت مجدد الف ثانی رضی اللہ تعالی عنہ بآن ایما فرمودہ اند و در رسائل
بزرگان مجددیہ مفصل مذکور است در ضمن این مرتبہ کلیہ کمالات نبوت است حقتعالی ہر کرا

می خواہد از برگزیدگان خود ازین امور جزئیہ نیز می نوازد و نصب لمنصبی می فرماید یا ہمہ مناصب عطا می نماید ذالک فضل اللہ یوتیہ من یشآء واللہ ذوالفضل العظیم و از آنکہ تحت این ہمہ مراتب کلیہ و جزئیہ مرتبہ محمدیہ خالصہ است علی صاحبہا الصلوۃ والتحیۃ کہ محدد اینہمہ مراتب و محیط ہمہ ہا است و توہم تفوق بران ناشی از جہل و خطا کہ ممنوع التجوز است زیرا کہ کمالات نبوت کہ مرتبہ کلیہ عالیہ است نیز معنی عام است و متعلق بنبوۃ مطلقہ است و شامل است نبوت ہر نبی را و لہذا خصائص جزئیہ آن مثل کمالات رسالت و اولوالعزمی و غیرہا اشرف و فوق آن نظر بخصوصیتہا آنہا بزرگان متقدم بیان فرمودہ اند و ہر یک منصبی را زیر قدم ہر یک نبی محسوب نمودہ اند و منصب محمدیت خالصہ مفہوم اخص است و متشبث بذیل اشرف المخلوقات علیہ الصلوۃ والتسلیمات پس اجمع و ارفع از ہمہ مراتب است و فوق ہمہ مناصب و ہر کمالی و فصلی کہ فرض کردہ شود از جزئیات و فروعات اوست و تحت و مادون این مرتبہ عالیہ جامعہ شاملہ خاتمہ است و باین مرتبہ قصوی کہ خاتمۃ المراتب است او سبحانہ ہر کرا از عترت رسول خود علیہ السلام مشرف ساخت ساخت و ہر کرامی سازد می سازد و ہر کرا خواہد نواخت خواہد نواخت کہ این منصب صاحبیۃ محمدیت خالصہ مخصوص ذوات عالیات ایشان ہست کہ در اصل خلقت موجود بلمعات ہمان نور محمدے شدہ اند و استعداد بعثوبیۃ امت دارند و اکنون انشاء اللہ العزیز بتصدق رسول اللہ و توسط این برگزیدگان تا قیامت فیض محمدیہ خالصہ جاری خواہد ماند و عباد اللہ برکات

آن فائز خواہند شد و داخل طریق محمدی گشتہ محمدی خالص خواہند گردید وانہمرتبہ دخول محمدیہ خالصہ بالقوہ عموما در استعداد ہمہ مومنین ومسلمین امت است بالفعل ہم خصوصا نصیب ہر کہ از امتیان کردہ اند کردہ اند و در قسمت کسانیکہ خواہند کرد خواہند کرد و در وقت حضرت امام مہدی موعود علی جدہ وعلیہ السلام قوت تمام خواہد گرفت وہمہ آفاق روشن باین یک نور واحد خواہد شد ربنا اتمم لنا نورنا واغفرلنا انک علی کل شئی قدیر **صنہا** باید دانست کہ قرب بر دو وجہ است یکی قرب وجوبی و یکی قرب امکانی وقرب وجوبی عبارت از قربی است کہ از طرف حق با خلق لحاظ کردہ شود وبالعموم واجب تعالی را باہمہ موجودات ممکنہ حاصل است والفاظ ہر دو آیۃ کہ نحن اقرب وانی قریب باشد مخبر از ہمین قرب عام است واین قرب واجب است کہ وجود باہمہ وقت ہمہ را شامل حال است وقرب امکانی عبارت از قربی است کہ از طرف عبد در علم او بارب خود حاصل می گردد وبالخصوص بندگان خاص را میسر می شود چنانچہ از کلمۂ آیۃ واسجد واقترب ظاہر می گردد واین قرب ممکن است کہ امکانا بعض را باشد وبعض را نباشد وبعضی را بعض اوقات بود وبعض اوقات نبود و چون این قرب امکانی مخصوص بحقیقۃ ممکنہ است ومختص بمرتبہ عبودیۃ در حق بندگان آلہی وعباد اللہ نافع تر ومفید تر وفاضل تر از قرب وجوبی است کہ این قرب از کمالات ایشان است وآن قرب از کمالات رحمان ایشان را از ان قرب وجوبی چہ حاصل کہ آن قرب حق تعالی را باہر شجر وحجر است وباقرب امکانی قرب وجوبی خود البتہ جمع است

پس قربِ خواص بندگان دوچندان می باشد نسبت بقرب دیگران باعتبار قربِ حق
با ایشان وقربِ ایشان باحق وممتاز باامتیاز یحبهم ویحبونه می شوند ومشرف بشرف
رضی الله عنهم ورضوا عنه میگردند ومراتب این قرب در بندگان حق بسیار است علی
تفاوة الدرجات والاستعدادات والملکات والخیرات والادراکات وچون این قرب
امکانی بدرجه اتم می رسد وملکه این نسبت حاصل میگردد ماما بالقرب وجوبی میشود
کہ احتمال زوال ندارد وهیچگاه زائل نمی شود چه در حالت نوم وچه در حالت یقظه وچه
در حالت قبض وچه در حالت بسط وچه در حالت عسر وچه در حالت یسر وچه در حالت
صحت وچه در حالت مرض وچه در حالت موت وچه در حالت حیات واین حالت
غیر معزولی در مقام کمالات نبوت نصیب میگردد در قرب ولایت این قدر قوت
ندارد زیراکه دراصل این نسبت انبیا است علیهم السلام وایشان غیر معزولین میباشند
بیچاره اولیا در خطر عزل ونصب گرفتار اند وسررشته نسبت ایشان نا استوار نسبت
ولایت نسبت مریدی واخلاص است وان المخلصین علی خطر عظیم ونسبت کمالات
نبوت نسبت مرادی واجتبا است والله یجتبی من عباده من یشاء درین نسبت احتمال
زوال نیست که مضاف باجتبا حق است وحق غیر متغیر ودران نسبت احتمال زوال
است که مضاف باخلاص عبد است وعبد سراسر متغیر آیه کریمه ان الله لا یغیر ما بقوم
حتی یغیروا ما بانفسهم درحق اهل نسبت مریدیه است **منها** بدانکه کلی علم توحید
وجودی است وآن دانستن چند مقدمه است که از ترتیب آن وحدت مرتبه وجود

منتج می گردد واین علم را صوفیان علم تصوف میخوانند وبرای فهمانیدن این مطلب چند امثله مانند تمثیل آب وموج وحباب وامثال آن بیان می کنند ومبنای این مقصد برچند اصطلاح مقرر کرده اند که عبارت از وحدت وواحدیت وارواح ومثال وشهادت است وچند الفاظ برای بیان مطلب خویش مصطلح نموده اند که لاتعین وتعین اول وحقیقة محمدیه واعیان ثابته وصور علمیه وفیض اقدس وفیض مقدس وقرب نوافل وقرب فرائض واعتبار ولااعتبار واطلاق وتقیید وجمع وفرق وتنزلات وغیرها باشد وتنزلات خمسه را حضرات الخمس هم می گویند ویکی علم توحید شهودی است وآن دانستن چند مقدمه است که از ترتیب آن وحدانیت ذات حق تعالی وعدم جواز انفکاک وجود از ذات واجب وظهور موجودات باظهار همان یک نور وجود که مقتضاء ذات واجب تعالی است منتج میگردد واین علم را متکلمین داخل در علم کلام میدانند وبزرگان علم حقیقت تعبیر میکنند وجدا از علم کلام می شمارند وبرای فهمانیدن این مطلب چند امثله مانند تمثیل عکس وآئینه وشخص وامثال این بیان می کنند ومبنای این مقصد برچند اصطلاح مقرر کرده اند که مرتبه ذات وشیونات ذاتیه وصفات واسما وظلال اسما والامکان وعالم امر وعالم خلق باشد وچند الفاظ برای بیان مطلب خود مقرر نموده اند که اصل وظل واصل الاصل وقوس ودائره ومرکز وعکوس اسما وعدمات اعتباریه وحقائق ممکنات وغیرها باشد ودیگر ازین قبیل اصطلاحات بسیار است ویکی مکیف شدن بحالت توحید وجودی است وآن مشاهده

وجود مطلق است در ہمہ موجودات مقیدہ بنظر بصیرت والمامع ذوق وشوق وہمیشہ ملتذ ومعمور بودن بسکر این کیفیت وبکی مشرف گشتن بحالت توحید شہودی است وآن شہود وحضور ذات واحد حق است علی الدوام بلا ملاحظہ اعتباری از اعتبارات کونیہ ومسرور وملتذ بودن باطن باین حالت وجذب کشیدگی دائمی الی اللہ علی نہج مجہول الکیفیۃ وحاصل این ہر دو توحید یک است یعنی خلاص قلب از گرفتاری ماسوی اللہ وخالی کردن دل از خطرات وتعلقات ماسوی وتوسل تام بذات او تعالی وانقطاع از ماثی الکون کہ مسمی بالغیر است پس کسی کہ بحاصل این ہر دو توحید رسید یعنی بکیفیت مذکورہ مشرف شد برابر است کہ علم آن ہر دو توحید ہم حاصل کردہ باشد یا نکردہ باشد وتفصیل مصطلحات را داند یا نداند او داخل اولیا است اگرچہ در زمرۂ محققین داخل نیست وکسی کہ علم این ہر دو توحید پیدا کردہ یعنی کہ مصطلحات را آموختہ وفہمیدہ وبآن حالت نرسیدہ وباطن را از گرفتاری ماسوا آزاد نساختہ وبحضور وشہود حق معمور ننمودہ داخل در علمای این فن ومقلدان است ودر زمرۂ اولیا داخل نیست واگر نعوذ باللہ جادہ شریعت را گذاشتہ وسخنان واہی می گوید چنانچہ رائج الوقت است مقلد ہم نیست ملحد است ومطالب این علم را ہم نفہمیدہ وظاہر عبارات محققین را نیز نہ دریافتہ وپی بمرادات ایشان نبردہ از غلطی فہم خود در ہلاکت افتادہ وکسیکہ ہم علم این ہر دو توحید دارد وہم بآن مقام فائز گردیدہ وباطنش معمور بعیت حق است وظاہرش آراستہ بآداب شریعت عارف محقق است وولی اکمل مکمل۔

منتہا آدم است کہ بسبب مظہریت جمیع اسماء الہیہ خلعت خلافت اللہ پوشیدہ و
بمعاملات بی انتہا از عنایات و الطاف حق سبحانہ فائز گردیدہ کہ نہ تجلیات حسن الٰہی را
تمام است و نہ اشواق عشق انسانی را انجام اوست کہ قطب مدار عالم است قطب مدار
عبارت است از فرد کامل انسانی کہ در وقت خود یگانۂ آفاق می باشد و فیض وجودی
کہ از جناب الٰہی بر ہمہ ممکنات می آید اول از ہمہ موجودات عالم بر باطن قطب مدار
می آید بعد از آن بوساطت او این فیض مع لوازم خود کہ حفاظت و حمایت و رزق رسانی
و غیر ہا باشد بر تمام عالم منبسط می گردد و این خدمتی است از خدمات الٰہیہ ہر کہ
می خواہد از بندگان عطا میفرماید و ہیچ زمانہ از قطب مدار خالی نمی باشد کہ مدار عالم
بر وجود اوست چنانچہ وجود خط دائرہ پرکار موقوف بر وجود نقطۂ مرکز آن است و
کشف کونی در باطن این قطب غالب می باشد و عبادت و ریاضت بدنی بیشتر
از و سر انجام می شود و اکثر از تحصیل علم ظاہر کم نصیب می بود و رجوع عوام الناس
بسوی او بیشتر می باشد و تصرف و کرامات از و بنظر مردمان بسیار می آید و صاحب
نسبت جہلی می باشد چنانچہ بعضی را ازین منصب خود ہم خبر نمی بود و علی الاکثر
مستور الاحوال می باشد و ہر چند کہ اہل این خدمت را قطب سافل می دانند در مقابل
قطب ارشاد کہ قطب عالی است اما باز عزیز الوجود ہست و تحت مرتبتین قطبین مراتب
بسیار است از اہل خدمات کہ اہالی آنہا را ابدال و نقبا و اوتاد می گویند و سوای این
خدمات مناصب بسیار است در مرتبۂ ولایت و این ہمہ اہل خدمات و غیر ہم مع

قطب مدار تحت احاطۂ قطب ارشاد می باشد وگاہ جہان اتفاق می افتد کہ ہر دو
قطبیت یکجا ہم جمع می شود وآنکہ قطب ارشاد است ہمان شخص قطب مدار ہم
می بود کہ قیومیت عبارت از ہمین جامعیت است وقیوم زمانہ چنین شخص را گویند
لیکن قطب مدار قطب ارشاد نمی شود وعادت اللہ برہمین سنت جاری است
ومنصب محمدیہ خالصہ محیط انیہمہ مراتب قطبین وغیرہا است ومحدد درجات
قرب واقربیت است ومتمم مراتب کمال واکملیۃ وہمہ از تابعان امر صاحب اینمنصب
اعظم می باشند وگاہ باشد کہ تخصص از محبوبان خالص خداوند اینہمہ مناصب باشد
اما دست صاحبان مراتب سافلہ تا بذروۂ علیای این منصب نمیرسد گو قطب
ارشاد ہم باشد وقیوم زمانہ ہم بود وفتحباب علم لدنی بر قلب صاحب اینمنصب از لوازم
است واو است کہ کاشف سر مبہم است مراد از سر مبہم امر مبطن است کہ شامل ہمہ
اسرار مبہمہ است واسرار مبہمہ عبارت از معانی است کہ قبل از زمان این مارف
کسے بان متکلم نگردیدہ باشد وہم مراد از اسرار مبہمہ رموز وغوامض ذات وصفات
واسماء الٰہیہ واسرار شریعت ومقامات طریقت ونکات حقیقت ودقائق
معرفت است وہم منظور از اسرار مبہمہ خفیات حقائق جمیع موجودات ہست عموماً
کہ انسان کامل اکمل آنرا بیان می نماید واز وہمہ اسرار حکمت الٰہیہ می کشاید
او است کہ خلاصہ ایجاد است یعنے حاصل ہمہ کائنات است وزبدۂ تمام مخلوقات
ومقصود از خلقت ہمہ موجودات وجود انسانی است چنانچہ در حق فرد اشرف واتم

واکمل آن علیہ الصلوۃ والسلام وارد است لولاک لما خلقت الافلاک واوست کہ صاحب
ارشاد است یعنی رہنمای خلق اللہ است بسوی حق تعالی وبیان راہ ہدایت چنانچہ باید
می نماید وارشاد مفصل میفرماید ومراتب ارشاد علی تفاوۃ الاستعدادات بسیار است
وہر کہ در وقت خود نسبت بہ ابنای زمان ارشاد اتم دارد وحقائق ومعارف جدیدہ
مفصل مطابق منقول ومعقول بوجہ احسن بیان می کند ومعیت اقوی باحق سبحانہ پیدا
کردہ ومعاملات قرب او کالمحسوس بحاسۂ بصر است وکشف وعرفان او از ہمہ بلند تر است
وتوکل صرف زاد این راہ گرفتہ وتحمل محض راحلہ خود ساختہ واخلاق واوضاع جمیلہ دارد
وصاحب اعمال واقوال پسندیدہ است وجامع تر در کمالات صوریہ ومعنویہ از اکثر ہا است
پس او سزاوار آن می باشد کہ او را بمنصب قطب ارشادی سرفراز فرمایند واین قطب
ہم در زمان خویش یگانۂ عصر می باشد واول نور ہدایت از جناب الہی برقلب چنین
شخصے تابد بعد از ان بتوسط او در ہمہ عالم منبسط می گردد وہمہ اولیاء وعرفاء وعلماء وصلحاء
واتقیای وقت در ضمن این قطب می باشند واز باطن او فیض می یابند گو از حال خود خبر
دارند یا ندارند وآن قطب را ہم از حال بعض خبر بود یا نبود اما بروز قیامت این معاملہ
آشکار خواہد شد وہر یک بموجب منصب ومایۂ خود پیش ملک حقیقی جل شانہ خواہد استاد
بالجملہ این قطب ارشاد را کشف آلہیات بقوت تمام می باشد وکشف کونی ضعیف می بود
لعلو رتبتہ وقوۃ نسبتہ بالعلویات وترشح علوم لدنیہ برقلب او مدام می باشد وبقدر
ضرور از علم ظاہر ہم با خبر می بود وہمہ حجابات نورانیہ وظلمانیہ از میان بر می خیزد

ومطلق شک وتردد وخفا درہیچ مطلبی او را از مطالب شریعت وطریقت ومعرفت حقیقت نمی بود وصاحب قربت عظمی ومنزلت کبری عند اللہ در رسول علیہ السلام می باشد وفتوحات لیست از در ہر دل العجب لطافت می برد دیگر کسانیکہ قلوب آنہا داخل در تعریف کالحجارۃ او اشد قسوۃ اند واستقامت از خصائص قطب است وبظاہر ہم او را از مقام خویش کم اتفاق حرکت می افتد وبرای دنیا خود البتہ مطلق حرکت نمی کند بار ہی کمالات انسانی ومراتب افراد کاملہ آن تا کجا بیان نمودہ آید کہ از حد شمار بیرون است۔

منہا رہروان طریق اصوب ومشتاقان لقارب استقامت بر شریعت دارند ومحو در مشاہدہ کردگارند وہر یک ازچنین کاملان صاحب شریعت واہل حقیقۃ می باشد وبالخصیۃ ازین خواص اولیا اصحاب طریقہ علیہ نقشبندیہ ممتازند کہ بسبب قوت ایمان ثبات قدم بر جادۂ شرع شریف دارند وبطرفہ کشش باطنی منجذب بسوی دلدار اند جذبۂ الٰہیہ گویا تمام وکمال بحصہ ایشان رسیدہ وآداب شرعیہ کما ہو حقہا از ایشان ادا گردیدہ نسبت بیکیف ذات بحت از سحاب بواطن اینہا می باردو تجلیات اسمائیہ وصفاتیہ چمن امتیاز ایشان را سرسبز می دارد جامع مرتبہ تنزیہ وتشبیہ اند در باوجود تفرقہ مراتب تشبیہات ہمان متوجہ تنزیہہ باآنکہ کلمہ ہمہ اوست بر زبان نمی آید ہیچگاہ خبر او در خاطر ایشان راہ نیافتہ وباوجودی کہ بحرف عینیۃ واتحاد لب کشایند خبر یکے در دل ایشان قرار نگرفتہ خال توحید از شمع بواطن ایشان روشن است چنانکہ قال توحید نقل مجلس رہر انجمن معنی التوحید اسقاط الاضافات از آئینہ قلوب صفائی

این پاکان جلوہ گراست وسر رشتہ اقامت حدود اللہ در کف این نائبان آن سرور علیہ الصلوۃ والسلام غرض کہ نسبت اصیل ولطیف این بزرگواران مع اللہ بس عظمی است ورابطہ ایمان ومحبت این برگزیدگان مع الرسول نہایت اقوی در ظاہر وباطن سالک مسلک نبوت اند ودر صورت وحقیقۃ تابعان اتم شریعت گویا مقصود از آفرینش نوع انسانی ظہور وجود شریف این چنین بزرگان بابرکت است والحق کہ قرب الطفی کہ این برگزیدگان را مع اللہ حاصل می باشد مقتبس از مشکوۃ قرب نبوت است وصاحب کمالات نبوت اند وقدم بقدم شارع خود علیہ الصلوۃ والسلام میروند وازین میان علی الخصوص اہل خانوادہ مجددیہ بارک اللہ فیہم بسیار صحیح النسبۃ اند وحضرت مجدد الف ثانی قدس اللہ سرہ کہ بقوت تمام عالم ظاہر وباطن بودہ اند اکثر مصطلحات مقامات سلوک درین طریقہ ونیقہ زیادہ فرمودہ اند والحال خلفاء ایشان برہمین وطیرہ مصطلحہ ایشان سالکان را سلوک می کنانند وبشارات موافق اصطلاح ایشان میدہند گواین بیچارگان سر آن ادراک نمایند وحقیقت آن را فہمند خواہ نفہمند انشاء اللہ تعالی در قبر وروز قیامت نتایج وثمرات این نسبت ایمانیہ را خواہند دید وآن اصطلاحات قدیمہ حضرات خواجگان اقدمین قدس اللہ اسرارہم گو یا بالفعل در سلسلہ ایشان مفقود شدہ یعنی بلقب ماندہ وکاروبار دیگر برای سالکین برپا کردہ اند کہ ابعد از روی علم وبیان واقرب از راہ عمل ومواظبت آنست اعنی انچہ از مکتوبات شریفہ ودیگر تصانیف ایشان شرح مقامات باطنیہ مفہوم می شود راہ بس دور ودراز ومتعسر الحصول معلوم گردد وہمت از تحصیل آن

یاس ہم می رساند بلکہ عقل استبعاد می نماید و منکرین خود با و رمیدار ند و انکار محض میکنند و معتقدین اکثر نافہمیدہ مقر اند کہ محل اعتماد نیست و اعتبار ی ندار د اما درین قسم بیان ہم حکمتہا است کہ استعدادات اہل زمان ایشان و حوزقوت ناطقہ ایشان مقتضی ہمین تعبیرات بود و الحق تا کہ باین نہج عظم و شان و استعارات مشبہ بیان مقامات و مراتب باطنیہ کردہ نشود این عوام ناہم اعتبار ی نمی نہند و بخاطر نمی آرند و براہ نمی آیند و فائدہ و معتد بہا بر نمی دارند فعل الحکیم لایخلو عن الحکمۃ و انچہ در سلوک ایشان بعمل می آید و از برکت اصحاب ایشان و از مواظبۃ اشغال و اعمال معمولہ ایشان کیفیت حضور و شہود و جمعیۃ باطن و خلو قلب از خطرات ماسوی حاصل می گردد معلوم می شود کہ این راہ بس اقرب است و فی الواقع موصل الی الحق و الی رسولہ بطریق اسہل است چنانچہ اگر منصفی قدری آگاہی باطن و نسبت مع اللہ و بہرۂ از عقل و شعور داشتہ باشد بہ بیند کہ انچہ در زمان قلیل باندک دریافت صحبت خلفاء ایشان طرب سالکان مبتدیان این ہمہ احضور و جمعیت و نورانیت ایمان و اتباع شریعت حاصل است در اکثر صاحبان طرق دیگر کہ خود را از منتہیان می شمارند نخواہد بود نہایت کمال دیگران مطالعہ وحدت وجود و مشاہدہ وحدت در کثرت است کہ بر افواہ و السنہ عوام ہم جاری است و ہر ہندو و جوگی بآن متکلم است و برای حصول این کیفیت ایمان ہم شرط نیست کہ ہمہ فرق کفار نیز ازان گفتگو دارند و سریان وجود را در وجودات می یابند پس حضرات انبیا علیہم السلام برای ہمین قدر سہل مبعوث نشدہ اند و آن ہمہ جدال

وقتال کہ باکفار کردہ اند برای تفہیم ہمین یک مسئلہ مبتذل کہ باندک فہمانیدن ذہن نشین میگردد لفر مودہ اند آن معاملہ دیگر است کہ بہ بعثت انبیا علیہم السلام تعلق دارد وآن قرب علیحدہ است کہ بی مشرف شدن بشرف اسلام نصیب نے گردد ودر حقیقت این قرب خاص کہ نتیجہ ایمان بخدا ورسول وثمرۂ ادای صوم وصلوٰۃ وتلاوت قرآن تذکر کلمہ طیبہ است چنانچہ اکابر این طریقہ را میسر گشتہ در دیگری بنظر نیامدہ وچون نظر کشفی را سر دادہ می شود آنچنان شکوہ وحشمت نسبت خواجگان متقدمین رضی اللہ تعالیٰ عنہم اجمعین بنظر می آید کہ حضرت مجدد الف ثانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ سرچند بہ تزیین تشریح وتفصیل دیگر کمالات باطنیہ قدر این طریقہ را افزودہ اند وصد چندان نمودہ اند اما بازبموجب السابقون السابقون اولئک المقربون از مقتبسان نور نسبت ایشان مشہود می شوند وبسیار حقوق حضرات خواجہا بر ذمہ ایشان است کہ در نفس الامر از عہدۂ ادائی آن نمی توانند کہ برآیند چنانچہ گردن ما محمدیان خالص زیر بار احسانہائی ایشان وعنایات حضرات خواجگان است جزاہم اللہ تعالیٰ عنا خیر الجزا سبحان اللہ حضرت خواجہ بہاء الدین نقشبند رہ کہ زبدۂ وخلاصۂ خواجگان متقدمین وسرچشمہ این طریق اند وخلفائی ایشان رضی اللہ تعالیٰ عنہم عجب ذوات عالیات داشتند وخداوند نسبت خاص نبویہ بودند سیما خواجہ عبید اللہ احرار کہ ایشان را نقشبند ثانی می گویند عجب صاحب منزلت عظیمہ اند لایق وسزاوار شیخی وہدایت بودہ اند گویا جامہ ارشاد بر قامت شریف ایشان دوختہ شدہ بود کہ چنین استعداد مشیخت مع کمال قوت ارشاد کم جمع می شود

لہذا رشد و شہرۂ ایشان در زمان ایشان بسیار گشت و سلاطین و امراہم رجوع آوردند و اسباب ظاہری و تحمل دنیوی نیز جمع گردید و در متاخرین این سلسلہ حضرت خواجہ عبدالباقی المعروف بباقی باللہ عجب نفس مقدس و مطہر داشتند و صاحب نسبت صحیحہ نقشبندیہ بودند قطع نظر ازینکہ ایشان از خداوندان نعمت و اہل حق ما اند فقیر بالذات سخت معتقد جناب ایشان است مرا بالطبع اوضاع بی تکلفانہ و معاملات بی نفسانہ ایشان کہ مسموع گشتہ نہایت خوش می آید الحق کہ فانی فی اللہ و باقی باللہ بودند و اگر حضرت مجدد رح چنین مرشد ملک سیرت نمی یافتند در حین حیات ایشان این قدر بعلو مرتبہ ترقی نمی فرمودند اذا اراد اللہ شیئا ہیا اسبابہ۔

بیان سلوک طریقہ محمدیہ

باید دانست کہ بزرگان و اکابر ہر طریق از طرق ارباب سلوک در امت مرحومہ محمدیہ برای ایصال الی اللہ اشغال و اذکار و ریاضات و مجاہدات وضع کردہ اند و ہر کس بہر طوری کہ راہ یافتہ بدان راہ تابعان خود را دلالت نمودہ و ہمان طریق را اقرب طرق پنداشتہ طالبان را بآن طریق رہنمائی نمودہ چنانچہ اکساب ہر طریق بہیچ علیحدہ است بعضی امر بمراقبات میفرمایند و مشغول بلطائف باطنیہ میگردانند و بعضی حکم بمطالعہ وحدت در کثرت می کنند و متوجہ بحواس ظاہرہ می سازند و بعضی تصور مرشد می آموزند و بعضی پاس انفاس تعلیم می نمایند و بعضی ذکر جہر و بعضی ذکر خفیہ تلقین می کنند و بعضی حبس دم و نفی اثبات می کنانند و امثال این بسیار چیزہا است مانند انہد و نصیر محمود ا

دذکر جدا وی وذکر اره وذکر قمری وماشا کلها که بدان امر سیفرمایند و سالکان را مشغول میگردانند واگرچه محمدیان خالص نیز مثل دیگران بموجب بتعیت مرشدان خود در اوائل حال اشغال واذکار معموله طریقه نقشبندیه وقادریه که از پیران رسیده آمده است تلقین می فرمایند والقا نسبت باطن بتوجه ومراقبه بوضع شیوخ مجددیه میکنند اما در اواخر کار محض بتوسط کلام الله ترقیات حاصل می نمایند وهمین امام مبین راکه قرآن مجید باشد پیشوای خود می سازند داعی بموجب یقبل التوبة عن عباده وانه کان توابا اول توبه واستغفار از گناهان میکنانند وخود هم هر وقت توبه از مرج هواهای نفسانیه وهوسهای طبیعیه می کنند بلکه تائب از گناه شعور هستی وانانیه خویش میشوند وخود پرستی وتن پروری را معصیت کلی پنداشته منشأ همه شرور وفسادها می دانند و هر لمحه تکرار کلمهٔ لاحول ولاقوة الا بالله نموده بالکل خالی از توهم خودی میگردند وچون این کیفیت توبه از گناهان ظاهر وباطن در نفس ثابت میشود وظاهر وباطن سالک پاک ازین الواث میگردد وبشارت مقام صلاح که مرتبه از مراتب قرب حق است میدهند ودر زمرهٔ اولیای که مسمی بصالحین اند حساب می نمایند وبموجب واذکر ربک فی نفسک تضرعا وخیفة ودون الجهر من القول بالغدو والآصال ولا تکن من الغافلین وحسب الحکم ادعوا ربکم تضرعا وخفیة انه لا یحب المعتدین ذکر اسم الله را در نفس مرکبه که حقیقت قلب است راسخ می گردانند ودر ابتدا برای آموختن ذکر باین طور تعلیم میکنند که زبان بکام چسپانده چشم بسته سرنگون شده بطرف پستان چپ که جای قلب

صنوبری است لحاظ نمود و متوجہ قلب خود گشتہ بدل مانند خطرہ وارد کہ در دل
می آید بلا حرکت زبان و بی شراکت نفس ہمین کلمہ اللہ اللہ را باید گفت و چون این
ذکر قلبی قائم میگردد بہمین قسم بلطائف دیگر کہ لطیفہ روح و سر و خفی و اخفی و نفس
باشد ذکر میکنانند و چون تمام بدن ذاکر میگردد این را ذکر سلطان میخوانند و چون
این کیفیت ذکر قوت می گیرد بشارت مقام ذکر کہ مرتبہ از مراتب قربت است میدہند
و در طائفہ اولیائی کہ مسمی بذاکرین اند شمار میکنند و بموجب قل اللہ ثم ذرہم چون
در قلب تذکر این اسم مبارک جامی گیرد و بسبب استیلای این ذکر قلبی خطرات کم
می آید درین حالت بشارت مقام تذکر خالص میدہند و در زمرۂ اولیائی کہ مسمی
بمتذکرین اند حساب می نمایند و اگر حسب بشریۃ درین تذکر نسبت بشدت ذکر
فتوری واقع می شود و غفلتی راہ می یابد بموافق واذکر ربک اذا نسیت باز متنبہ شدہ
سررشتہ دوام ذکر را از دست نمیدہند تا اینکہ بالکل از زوال ذکر محفوظ گشتہ
مبشر باین معنی میگردند کہ یذکرون اللہ قیاما و قعودا و علی جنوبہم و درین حالت بشارت
مقام صلوۃ دائمی کہ مرتبہ از مراتب قرب است میدہند کہ ہم فی صلوتہم دائمون
و صاحب این حالت را داخل در جماعۂ اولیائی کہ مسمی بمصلین اند می شناسند و
بموجب و بشر الصابرین الذین اذا اصابتہم مصیبۃ قالوا انا للہ و انا الیہ راجعون
چون تحمل شدائد و بلایا بسبب قوت نسبت حضور و غلبہ حالت معیت در باطن
پیدا می شود و خاطر از وجدان مکروہ و فقدان مرغوب پراگندہ نمی گردد بلکہ از

رسیدن منصبیت زیادہ رجوع الی اللہ بہم می رسد درین حالت بشارت مقام صبر میدہند و در جماعۂ اولیائی کہ مسمی بصابرین اند می شمارند و کذا الشکر وغیرہ

من الحالات والمقامات وبموجب واللہ بصیر بالعباد وعلیم بما فی الصدور ویعلم سرکم وجہرکم از تصور معانی این آیات کیفیتہ حضور وآگاہی در باطن بہم می رسانند و در ہر وقت و ہر جا بعجب حالت ادب و مشاہدہ رب معموری باشند وبمطالعہ واللہ بکل شئی محیط وعلی کل شئی شہید وعلی کل شئی قدیر احاطہ بے کیف وشہادت بلا کلام وقدرت بلا عجز حق تعالی را مدام درچشم بصیرت نصب العین میدارند و درین حالت بشارت مقام معیتہ کہ مرتبہ از مراتب قرب است میدہند واہل این مقام را داخل در گردہ اولیائی کہ مسمی بمقربین اند میدانند وبموجب ما عندکم ینفد وما عنداللہ باق اسقاط ہمہ اضافات وجودیہ از طرف خود کردہ سراپا مملو از نور وجود موہوب حقانی گردیدہ فانی فاللہ وباقی باللہ می شوند وچون این حالت قوت می گیرد بشارت مقام اصطفامی دہند وداخل در زمرۂ اولیائی کہ مسمی بابدال اند می شمارند وکریمہ اولئک یبدل اللہ سیاٰتہم حسنات شرح احوال صاحبان این مرتبہ است و بموجب سنریہم آیاتنا فی الآفاق وفی انفسہم حتی یتبین لہم انہ الحق بمشاہدۂ صنائع وبدائع قدرت الٰہیہ در مرتبہ آفاق ومعائنہ کمالات وظہورات صفاتیہ واسمائیہ او سبحانہ در عالم انفس طی مراتب علم الیقین وعین الیقین کردہ بمرتبہ حق الیقین فائز می گردند درین حالت بشارت مقام تحقیق میدہند

وداخل درجماعۂ اولیائی کہ مسمی بالمحققین اند می شمارند، وبموجب وما تشاؤن الاان یشاء اللہ رب العالمین نفی اراداب ومرادات خویش کردہ اسقاط اضافت قصد وارادہ ازطرف خود نمودہ بالکل خالی از خواہشہای طبیعیہ ونفسانیہ گشتہ تابع مشیۃ اللہ شدہ مرید ارادۂ فعال لمایرید می گردند درین حالت بشارت مقام نفی اراداب ونفی مرادات می دہند وداخل در زمرۂ اولیائی کہ مسمی بمرادین اند می دانند وبموجب من یتوکل علی اللہ فہو حسبہ ترک اسباب دنیویہ وعلائق فانیہ باطنا کردہ اعتماد کلی بررافیۃ حق ووکالت مطلق او تعالی می نمایند وبالکل حجاب اسباب از خاطر مرتفع می گردد وغیر ازامر موہومی نمی نمائید وسوائی دروازۂ مشاہدہ مسبب نمی کشاید درین حالت بشارت مقام توکل معنوی می دہند ودرزمرۂ اولیائی کہ بمعنی گویا از جملہ متوکلین اند می پندارند اماچون این حالت قوت می گیرد وظاہر وباطن یک شدہ توکل صوری باتوکل معنوی جمع می گردد یعنی در ظاہر ہم بلا اسباب مقررۂ دنیویہ بوضع درویشانہ گزران میسر می آید درین حالت بشارت مقام توکل حقیقی می دہند ودرجماعۂ اولیائی کہ مسمی بمتوکلین محبوبین اند می شمارند کہ واللہ یحب المتوکلین الحمد للہ ثم الحمد للہ علیہ توکلت وعلیہ فلیتوکل المتوکلون وبموجب ان اولیاء اللہ لاخوف علیہم ولاہم یحزنون چون حزن خوف ماسوی اللہ از باطن دور می شود داشتے

حزن مفرط از حد وخوف زیادہ از مقتضای طبیعی کہ حجاب مشاہدہ گردد رفع
می گردد واطمینان کلی حاصل می شود بشارت مقام ماموں می دہند ومن دخلہ
کان آمنا وبموجب یا ایتہا النفس المطمئنۃ ارجعی الی ربک راضیۃ مرضیۃ چون
رضای تام واطمینان کلی نصیب می گردد وبشارت مقام رضا واطمینان
می دہند وبموجب الا للہ الدین الخالص چون از خلوص حقیقی کہ فوق آن مرتبہ
در مراتب قرب الٰہی متصور نیست واقرب بحضرت ذات بحت واشمل بہمہ
صفات کمالیہ حقانیہ است واجماع جمیع اسمار حسناء ربانیہ است بہرۂ اتم می یابد
بشارت منصب محمدیہ خالصہ می دہند وعلی ہذا القیاس جزئیات بشارات
ومقامات وحالات سلوک طریقہ محمدیہ بسیار است کہ بر صاحب این نسبت
خود بخود در تلاوت قرآن شریف منکشف خواہد شد راہ دریافت آن نمودیم
وپردہ از پیش نظر باطن کشودیم کہ القلیل یدل علی الکثیر اللہ اللہ گوش الہام
نیوش محمدیان خالص در ہر مقام از ہر پردہ کہ باشد غیر از صدائی کلام اللہ
نمی شنود ودیدۂ الشہود آرمیدہ مومنان صادق در ہر آئنہ بہر صورت کہ بود جز
جلوۂ تجلی الٰہی نمی بیند ولہم وجوہ ناضرۃ الی ربہم ناظرۃ انتہی۔

المولف

نور الحسن احمدی